

Redactioneel voorwoord

Wat is het doel van het tuchtrecht?

Deze ogenschijnlijk simpele vraag blijkt nog niet zo eenvoudig te beantwoorden. Op de website van De Rechtspraak staat dat het doel van tuchtrechtspraak is de belangen te beschermen van diegenen die gebruikmaken van de diensten van de betreffende beroepsgroep¹. Vrij vertaald ziet deze bescherming van belangen natuurlijk op het bewaken van de kwaliteit van het handelen van de individuele beroepsbeoefenaar, waarmee niet alleen het belang van de beroepsgroep maar ook het algemeen belang is gediend.

Het Hof van Discipline toetst de kwaliteit van de dienstverlening van de advocaat in beginsel in volle omvang, rekening houdend met de professionele standaard die binnen de beroepsgroep geldt². In het jaarverslag van het Hof en de Raden van Discipline van 2016 wordt gesproken over het fenomeen van de “actievare tuchtrechter”. Deze actievare tuchtrechter onderzoekt en toetst de kwaliteit van de dienstverlening steeds indringender, zo wordt gesteld in dat jaarverslag. Blijkens dat jaarverslag wordt het meest geklaagd over de kwaliteit van de geleverde prestatie door de advocaat³. Laten we deze categorie klachten korthedshalve kwaliteitsklachten noemen.

In het recent gepubliceerde jaarverslag over 2017 geeft het Hof van Discipline aan dat het hof door in overleg te treden met de andere wettelijke tuchtcolleges ook tot kwaliteitsverbetering kan komen en voornemens is dat te gaan doen. Een multidisciplinair overleg tussen de verschillende tuchtcolleges en de tuchtrechtsgebieden is zeer interessant en leerzaam en zou kunnen bijdragen aan een meer uniform tuchtrecht. Het *Tijdschrift Tuchtrecht* wil daar ook aan bijdragen door middel van het publiceren van rechtsvergelijkende artikelen. Het in dit nummer opgenomen artikel over het buitengewone rechtsmiddel Herziening is daar een voorbeeld van.

De jaarverslagen van de tuchtcolleges voor de advocatuur en de gezondheidszorg zijn in het algemeen zeer leeswaardig. Niet alleen geeft een jaarverslag uitleg over de werkwijze met betrekking tot het tuchtcollege, maar bovendien krijgt men zo een cijfermatig inzicht in bijvoorbeeld het aantal klachten per jaar, de doorlooptijd van de behandeling van een klacht of het aantal schrappingen/doorhalingen BIG-registraties in dat jaar. Van de notariskamer en de accountantskamer heb ik nog geen (recent) openbaar jaarverslag gepubliceerd gezien. Het lijkt mij in elk geval interessant om de jaarcijfers van de tuchtcolleges eens te vergelijken. Ook als het gaat om het aantal kwaliteitsklachten.

Door het in kaart brengen van het aantal kwaliteitsklachten en het soort kwaliteitsklachten kan men ook tot verbetering komen. En kan door rechtsvergelijkend onderzoek ook lering getrokken worden uit mogelijke oplossingen of aanpak in andere tuchtrechtelijke gebieden. Onontbeerlijk daarbij is een objectieve en transparante werkwijze. Immers, de belangen van de beroepsgroep en het publiek zijn het meest gediend met een objectieve beoordeling van die kwaliteitsklachten, door de tuchtrechter. Niet alleen om betamelijk (gewenst) gedrag in te scherpen, maar ook om een beroep te kunnen doen op het lerend vermogen van de individuele beroepsbeoefenaar zelf.

Nu in het overgrote deel van de tuchtzaken geen schrapping of doorhaling als maatregel wordt opgelegd, is het van belang dat de beklagde beroepsbeoefenaar wel de kans krijgt zijn onbetamelijk gedrag te corrigeren en te veranderen, voor zover mogelijk natuurlijk. Ook dit draagt bij aan kwaliteitsbewaking. Het belang van zelfreflectie en lerend vermogen wordt gezien door de verschillende beroepsgroepen en daartoe worden ook de nodige vormen van feedback ingevoerd om ook op die manier aan de kwaliteit bij te dragen.

De advocatuur heeft recentelijk, naast de herijkte gedragsregels, ook drie verplichte vormen van gestructureerde feedback om tot effectiever professioneel gedrag te komen ingevoerd. Op 4 sep-

1 <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Onderwerpen/oplossen-zonder-rechter/tuchtrechtspraak>

2 Zie bijv. HvD van 15 december 2017; ECLI:NL:TAHVD:2017:255

3 <http://www.hofvandiscipline.nl/wp-content/uploads/2017/04/jaarverslag-HRvD-2016.pdf>, pagina 7.

tember 2017 is de door de Algemene Raad de wijzigingsregeling op de kwaliteitstoetsen aangenomen, maar nog niet ingevoerd in de Advocatenwet.

Met betrekking tot het medisch tuchtrecht heeft het UMC Utrecht afgelopen maand voor een zeer bijzondere vorm van feedback gekozen: een patiënte en de haar behandelend artsen spreken gezamenlijk op een speciaal daartoe georganiseerd symposium over de medische fout van die artsen, door welke fout de patiënte niet meer te genezen is⁴.

Deze vormen van feedback zijn wat mij betreft te verkiezen boven de beoordeling van de kwaliteit van een pleidooi (van bijvoorbeeld mr. Weski) in de (niet-tuchtrechtelijke) uitspraak van de meervoudige strafkamer van de Rechtbank Amsterdam onlangs. Door allerlei professionele procespartijen is de afgelopen weken in de media gereageerd op die uitspraak en op de vraag of op deze wijze de kwaliteit van een advocaat c.q. van deze advocaat moet worden beoordeeld. Ik denk van niet. Vooral niet omdat de gehanteerde wijze van beoordelen van de kwaliteit van de advocaat niet thuis hoort in (niet-tuchtrechtelijke) procedures. En niet in de laatste plaats omdat de belangen van degenen die gebruikmaken van de diensten van de advocaat, te weten de cliënt, dienen te worden beschermd. Daartoe dient nu juist de tuchtrechtspraak. Het behoeft denk ik geen betoog dat de rechtbank door zich in een uitspraak uit te laten over de kwaliteit (van het werk) van de advocaat op zijn zachtst gezegd ook een wig tussen de advocaat en cliënt drijft. In de gehele discussie ontstaan naar aanleiding van deze uitspraak, lijken deze belangen ondergesneeuwd te raken.

De kwaliteitstoets hoort thuis in het tuchtrecht. Op die manier wordt niet alleen op professionele wijze feedback en (wellicht ook) een oordeel gegeven over de handelwijze van de beroepsbeoefenaar, maar kan tevens de discussie daarover op professionele wijze gevoerd worden. En ook daarmee wordt de kwaliteit van de beroepsgroep vergroot.

Mr. N.A. de Leon-van den Berg

Advocaat bij Advocatenkantoor De Leon en hoofdredacteur van Tijdschrift Tuchtrect.

---

⁴ <https://nos.nl/artikel/2227144-terminale-patiënte-kreeg-zwijgcontract-over-fout-maar-nu-wil-umc-openheid.html>